

РЕШЕНИЕ

№ 481

гр. Русе, 11.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РУСЕ, XI ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на трети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Тихомира Г. Казасова

при участието на секретаря Василена В. Жекова
като разгледа докладваното от Тихомира Г. Казасова Гражданско дело № 20234520104099 по описа за 2023 година

Адв.Х. И. – пълномощник на „Юробанк България“ АД заявява, че на 03.04.2018г. представляваното от нея дружество сключило с Е. Т. Д. Договор за издаване на кредитна карта №VC267531/03.04.2018г., по силата на който банката предоставила на ответника сумата 1000 лева под формата на кредитен лимит по персонална кредитна карта „Visa Classic“, който кредитополучателят би могъл да усвои по начините, уговорени в чл.4, чл.5 и чл.6 от Общите условия, съставляващи неразделна част от договора. Е. Д. декларирал, че е запознат с общите условия и ги приема, като положил подписа си на всяка страница от документа.

Предвид специфичния характер на кредитния продукт, ответникът имал възможност да усвоява различни суми, през различни периоди и тъй като сумите били различни, ищецът счита, че задължението не е с периодичен характер.

Е. Д. многократно усвоявал суми от разполагаемия кредитен лимит – общо 1089.40 лева. Главницата била формирана от ползваните суми, като от тях били приспаднати погашения на длъжника, при спазване реда за погасяване, съгласно чл.9.3 от Общите условия на „Юробанк България“ АД за издаване и ползване на кредитни карти Visa Mastercard и American Express. Съгласно чл.8.1 от Общите условия, банката издавала и изпращала на картодържателя месечно извлечение, в което били отразени: всички транзакции с картата; операциите, извършени от картодържателя през съответния месечен отчетен период; лихви, такси, други разходи и задължения, изброени в Приложение №1 към ОУ; общо дължимата сума; минималната месечна вноска, както и датата на издължаването ѝ. Картодържателят имал възможност да погаси задължението си до датата на издължаване,

посочена в месечното извличение изцяло, без начисляване на лихва или на части. При погасяване задължението на части, върху усвоената и непогасена сума се начислявала възнаградителна лихва, изчислена съобразно приложимия лихвен процент – 18.9%. Съгласно чл.9 от ОУ, минималната месечна вноска била в размер на 3% от общо дължимата сума, но не по-малко от 15 лева. При просрочие на задължителната минимална месечна вноска, картодържателят дължал обезщетение за забава в размер на законната лихва върху дължимите от него плащания (чл.9.6 от ОУ).

Ответникът се задължил да заплаща и всички дължими такси и/или комисионни, визираны в ОУ. В случая същите възлизали на 310.98 лева, формирани от: 60.64 лева – две годишни такси за обслужване на платежен инструмент (чл.10.1 от ОУ); 190.34 лева – девет такси за надвишаване на кредитен лимит (чл.10.1 от ОУ); 30 лева – две такси за блокиране на картата (чл.10.1 от ОУ) и 30 лева – такса, начислена съгласно Тарифа за таксите и комисионите – раздел VIII, В, т.13.

При сключване на процесния договор, Е. Д. се присъединил като застраховано лице към застрахователна програма „Защита на плащанията“, застрахователен пакет „Покритие на задълженията Плюс“. Приел, сумата на месечната застрахователна премия, определена съобразно ОУ на програмата, да бъде начислявана като задължение по кредитната карта и да бъде превеждана на застрахователя. Дължимите по застраховката суми възлизали общо на 136.21 лева.

На 19.05.2020г. ответникът сключил с банката допълнително споразумение, касаещо влезли в сила изменения на Общите условия. Ищецът твърди, че картодържателят не погасил две последователни месечни вноски с краен срок на плащане съответно 29.12.2020г. и 29.01.2021г. и на основание чл.20.02 от изменените ОУ обявил задължението му изцяло предсрочно изискуеми. Уведомлението за предсрочната изискуемост било връчено на ответника чрез ЧСИ с рег.№833 на 13.10.2022г.

За събиране на вземането, ищецът входирал заявление по реда на чл.417 ГПК и се снабдил със заповед за изпълнение №3174/29.12.2022г., издадена по ЧГД №6601/2022г. по описа на РРС и изпълнителен лист срещу Е. Т. Д. за дължимите суми.

В срока по чл.414 ГПК, длъжникът депозирал възражения, с оглед което съдът, указал на заявителя (ищец в настоящото производство) възможността, в едномесечен срок да предяви иск за установяване на вземането си, като довнесе дължимата държавна такса.

По изложените съображения адв.Х. И. моли съда да постанови решение, с което да признае за установено, че Е. Т. Д., ЕГН ***** с адрес: гр.Русе, ж.к.“”Ч““, ул.“Р. И.“№....., бл....., вх....,ет...., ап..... дължи на „Юробанк България“ АД, ЕИК 000694749 със седалище и адрес на управление: гр.София, район „Витоша“, ул.“Околовръстен път“№260, представлявано от Д.Б.Ш – изпълнителен директор и М.В. - прокурист сумите: 1089.40 лева – главница по Договор за издаване на кредитна карта №VC267531/03.04.2018г., ведно със законната лихва, считано от 23.12.2022г. до окончателното ѝ изплащане; 415.30 лева – възнаградителна лихва за периода 29.12.2020г. – 13.10.2022г.; 166.06 лева – обезщетение за забава за периода 29.12.2020г. – 12.12.2022г.; 310.98 лева – такси за периода 03.04.2020г. – 07.04.2022г.; 136.21 лева – застраховки за периода 28.04.2020г. – 28.05.2021г.; 60 лева –

обезщетение за уведомяване за периода 18.10.2022г. – 12.12.2022г.; 43.56 лева – заплатена държавна такса и 490.98 лева – адвокатско възнаграждение, предмет на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК №3174/29.12.2022г., издадена по ЧГД №6601/2022г. по описа на РРС.

Претендира направените в заповедното и настоящото производство разноски.

В срока по чл.131 от ГПК ответникът Е. Т. Д. е депозирал отговор на исковата молба, в който излага доводи досежно неоснователността на ищцовите претенции.

Счита, че договорът, на който ищеца основава претенцията си е недействителен поради противоречието му с разпорежданията на материалния закон – ЗПК, ЗЗП и ЗЗД.

По отношение претендираните застрахователни вноски сочи, че застраховката не фигурира в договора за кредит. Прави извод, че същата е част от условията за отпускане на кредит, за което не е бил уведомен.

Заявява, че кредиторът не е приложил ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита и не става ясно как визириания лихвен процент по заема – 18.9% се отнася към ГПР – 31.73%. Поддържа, че е налице противоречие с изискванията на чл.10 ЗПК – договорът да бъде изготвен по ясен и разбираем начин и чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, поради което приема, че същият е недействителен. В тази връзка сочи, че ГПР следва да включва такси за допълнителните услуги като тези за застраховката. Твърди, че застрахователната премия е задължителен елемент от конкретната кредитна сделка, тъй като същата била включена в погасителния план и не е оставена на избор на потребителя.

Поддържа, че не дължи връщане и на чистата стойност на заема, тъй като при недействителен договор, ищецът не би могъл да претендира усвоената сума на договорно основание. Релевира възражение за нищожност на клаузата обективизирана в чл.20.2 от ОУ, поради нейната неравноправност по смисъла на чл.143 ЗПК.

Счита, че вземането е погасено по давност.

Съобразявайки становищата на страните, ангажираните в хода на производството доказателства по вътрешно убеждение и приложимия закон, съдът прие за установено от фактическа страна, следното:

Страните по делото са обвързани от облигационни отношения, основани на Договор за издаване на кредитна карта №VC267531/03.04.2018г., по силата на който банката предоставила на ответника сумата 1000 лева под формата на кредитен лимит по персонална кредитна карта „Visa Classic“, който кредитополучателят би могъл да усвои по начините, уговорени в Общите условия, съставляващи неразделна част от договора.

На 03.04.2018г. Е. Т. Д. подписал Декларация за присъединяване като застраховано лице към застрахователна програма „Защита на плащанията“, застрахователен пакет „Покритие на задълженията Плюс“.

От съдържанието на Общите условия е видно, че кредитната карта дава право на картодържателя да плаща в търговски обекти, да извършва банкови трансакции чрез АТМ, да тегли пари в брой, да извършва парични преводи чрез различни платежни инструменти и др. (чл.5.1). Лихвеният процент при покупки, парични преводи и тегления в брой е 18.90% (т.6 от Приложение №1). Съгласно чл.7 от ОУ, кредитният лимит се определя от банката при

сключване на договора и се съобщава на картодържателя при предаване на картата. Пояснено е, че разполагаемият кредитен лимит, посочен в месечните извлечения е равен на определения с договора кредитен лимит, намален с: 1. общата дължима сума (включваща сбора от всички начислени и непогасени задължения, формирани от сбора на всички транзакции без разсрочените транзакции и покупките на равни вноски, като в последния случай се включва само съответната месечна вноска, плюс стойността на всички лихви, такси и други разходи) и 2. сумата на всички непадежирали равни месечни вноски. В чл.8 от ОУ се сочи, че всеки месец банката издава месечно извлечение, съдържащо общия размер на кредита и всички задължения, както и минималната вноска, която следва да бъде заплатена, съгласно параметрите в т.5 от Приложение №1 към ОУ. Указано е, че потребителят може да заплати цялата стойност на кредита, но не по-малко от минималната вноска, според месечното извлечение (чл.9). Според чл.10.1 от ОУ, за предоставянето на кредита и другите услуги, свързани с ползване на картата, картодържателят дължи възнаграждения, включително, но не само лихви, посочени в Приложение №1 към ОУ. Тези възнаграждения се начисляват и добавят като задължения по кредитния лимит през съответния отчетен период. Прието е, че лихва се дължи върху всички начислени задължения по кредитния лимит, като такава се дължи и върху определени такси от Приложение №1 (чл.10.2). Дължимата лихва върху задълженията по чл.10.2, се начислява и добавя като ново задължение по кредитния лимит веднъж месечно. В чл.20.1 от ОУ е предвидено, че при непогасяване на което и да е задължение в срока по чл.9.1, банката може да пристъпи към събиране на вземанията си чрез погасяване със средства от всички сметки на картодържателя, а в чл.20.2 е указано, че при непогасяване на две последователни минимални месечни вноски – може да обяви задължението за изцяло предсрочно изискуемо и да поиска издаване на заповед за незабавно изпълнение.

На 19.05.2020г. между „Юробанк България“ АД и Е. Д. е подписано допълнително споразумение към Договор за издаване на кредитна карта №VC267531/03.04.2018г., съобразно което, контрагентите приели, че за период от 6 месеца банката няма да начислява дължимата съгласно ОУ минимална месечна вноска по картата, предвид извънредното положение, обявено в Република България, във връзка с разрастващата се пандемия, но ще продължава да начислява лихвите, таксите, комисионите и застрахователните премии, съгласно уговореното в ОУ и те остават дължими.

Ищецът изпратил покана до кредитополучателя, с която го уведомил, че обявява цялото задължение за предсрочно изискуемо и предоставил срок за погасяването му. На 13.10.2022г. поканата е връчена на ответника от ЧСИ с рег.№833. Във връзка с връчване на поканата са направени разходи в размер на 60 лева.

За събиране на вземането, ищецът входиравал заявление по реда на чл.417 ГПК и се снабдил със заповед за изпълнение №3174/29.12.2022г., издадена по ЧГД №6601/2022г. по описа на РРС и изпълнителен лист срещу Е. Т. Д. за сумите: 1089.40 лева – главница по Договор за издаване на кредитна карта №VC267531/03.04.2018г., ведно със законната лихва, считано от 23.12.2022г. до окончателното ѝ изплащане; 415.30 лева – възнаградителна лихва за периода 29.12.2020г. – 13.10.2022г.; 166.06 лева – обезщетение за забава за периода

29.12.2020г. – 12.12.2022г.; 310.98 лева – такси за периода 03.04.2020г. – 07.04.2022г.; 136.21 лева – застраховки за периода 28.04.2020г. – 28.05.2021г.; 60 лева – обезщетение за уведомяване за периода 18.10.2022г. – 12.12.2022г.; 43.56 лева – заплатена държавна такса и 490.98 лева – адвокатско възнаграждение.

В срока по чл.414 ГПК длъжникът депозирал възражение, с оглед което съдът, указал на заявителя (ищец в настоящото производство) възможността, в едномесечен срок да предяви иск за установяване на вземането си, като довнесе дължимата държавна такса.

С оглед установяване релевантни за спора факти, в хода на производството са възложени и приети две експертизи, чиито заключения съдът кредитира изцяло.

Вещото лице, изготвило съдебно – икономическата експертиза е констатирало, че картодържателят – Е. Д. е усвоявал суми от разрешения кредитен лимит, по време на действието на процесния договор, в общ размер 5800 лева. Заплатил 12 вноски за погасяване на задължението си в общ размер 5228.38 лева. Остатъка от дълга възлизал общо на 2177.95 лева, от които: 995.10 лева – главница; 463.41 лева – договорна лихва за периода 11.03.2020г. – 11.03.2022г.; 226.06 лева – мораторна лихва за периода 11.06.2020г. – 11.03.2022г.; 91.04 лева – застрахователни премии за периода 28.09.2020г. – 28.05.2021г.; 342.34 лева – такси за периода 11.03.2020г. – 07.04.2022г. и 60 лева – разноски за нотариална покана

От заключението на техническата експертиза е видно, че използваният формат на шрифт „Times Roman“ в договора за издаване на кредитна карта и ОУ към него е с размер 12.2 пункта, а в условията по застраховката – 8.5 пункта.

Установената фактическа обстановка налага следните правни изводи:

Съобразно изложените в исковата молба обстоятелства и формулиран петитум, съдът квалифицира правно, предявения иск по чл.422 от ГПК – установителен иск, в производството по който ищецът цели да установи, че ответникът дължи сумите: 1089.40 лева – главница по Договор за издаване на кредитна карта №VC267531/03.04.2018г., ведно със законната лихва, считано от 23.12.2022г. до окончателното ѝ изплащане; 415.30 лева – възнаградителна лихва за периода 29.12.2020г. – 13.10.2022г.; 166.06 лева – обезщетение за забава за периода 29.12.2020г. – 12.12.2022г.; 310.98 лева – такси за периода 03.04.2020г. – 07.04.2022г.; 136.21 лева – застраховки за периода 28.04.2020г. – 28.05.2021г.; 60 лева – обезщетение за уведомяване за периода 18.10.2022г. – 12.12.2022г., предмет на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК №3174/29.12.2022г., издадена по ЧГД №6601/2022г. по описа на РРС.

От приложеното в настоящото производство гражданско дело №6601/2022г. по описа на РРС е видно, че в срока по чл.414 ГПК длъжникът е депозирал възражение, с оглед което заявителят (ищец в настоящото производство) е уведомен за възможността да предяви иск относно вземането си в едномесечен срок, като довнесе дължимата държавна такса, като са му указани последиците при непредявяване на иска. Претенцията е допустима, предявена в законоустановения срок, при наличие на правен интерес - запазване действието на заповедта за изпълнение.

Разгледан по същество, искът се неоснователен.

Съобразно приетото в Тълкувателно решение №1/27.04.2022г. по т.д. №1/2020г. на ВКС, ОСГТК, съдът е длъжен да се произнесе в мотивите на решението по нищожността на правни сделки или на отделни клаузи от тях, които са от значение за решаване на правния спор, дори и без да е направено възражение от заинтересованата страна, само ако нищожността произтича пряко от сделката или от събраните по делото доказателства. В мотивите към горното решение се сочи: "С новелата на чл.7, ал.3 ГПК /ДВ бр. 100/2019 се предвиди изрично задължение на съда да следи служебно за нищожността по чл.146, ал.1 от Закона за защита на потребителите, произтичаща от неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител.... Когато нищожността произтича от формата или съдържанието на договора, съдът е длъжен да я констатира служебно, като в този случай правото на страната да се позове на нея не е обвързано със срок."

Съгласно чл.10.2 от ОУ картодържателят дължи възнаградителна лихва върху всички начислени задължения по кредитния лимит, включително и върху определени такси, като натрупаната лихва за текущия отчетен период се начислява и добавя като ново задължение по кредитния лимит веднъж месечно. Това означава, че през следващия отчетен период възнаградителната лихва се начислява и върху натрупаната и прибавена към задълженията по кредита възнаградителна лихва от предходния период. Следователно клаузата на чл.10 противоречи на императивна норма на закона, която забранява анатоцизма или начисляването на лихва върху лихва. Действащото българско законодателство не допуска анатоцизъм освен по договори между търговци. Предвид това цитираната клауза е нищожна поради противоречие със закона. Според константната практика на ВКС (Решение №66/29.07.2019г. по т. д. №1504/2018г. на ВКС, II т.о., Решение №118/11.12.2020г. по т.д. №2278/2019г. на ВКС, I т.о. и др.) уговорката за прибавяне към размера на редовната главница на просрочени задължения за лихва представлява анатоцизъм по смисъла на чл.10, ал.3 ЗЗД, който е допустим само между търговци на основание чл.294, ал.1 ТЗ.

Освен това определения в договора и ОУ начин на формиране на ГПР, както и определянето на ГЛП в различни хипотези, и възможността на кредитора едностранно да го променя, противоречат на изискването за валидност на облигационното правоотношение, обусловена от императивните изисквания на разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от Закона за потребителския кредит, съобразно която - договорът за потребителски кредит се сключва в писмена форма, на хартиен или друг траен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договора се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12, в два екземпляра – по един за всяка от страните по договора. В чл.11, т.9 ЗПК се сочи, че договорът следва да съдържа лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, тази информация се предоставя за всички приложими лихвени проценти, а в т.10 - годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в Приложение №1

начин.

В Приложение №1 към ОУ е визиран ГПР – 31.73% при следните допускания: максимален кредитен лимит от 3000 лева; ГЛП – 18.9%; начислени: такса са разглеждане на заявление за кредитна карта, за използване на такава за теглене на пари в брой; изплащане на посочения усвоен лимит на 12 равни по размер месечни вноски. При тази формулировка на допусканията не може да се приеме, че формирането на ГПР е описан по ясен и разбираем начин.

Представения от ищеца Пакет "F" за присъединяване към застрахователна програма "Защита на плащанията" е отпечатан с размер на шрифта по малък от 12. Наред с това, не са ангажирани и доказателства за реалното сключване на застрахователен договор със застрахователя, както и изплащането на дължимата премия.

Съобразно разпоредбата на чл.22 от ЗПК: „Когато не са спазени изискванията на чл.10, ал.1, чл.11, ал.1, т.7 - 12 и 20 и ал.2 и чл.12, ал.1, т.7 - 9, договорът за потребителски кредит е недействителен. Предвид установените по-горе нарушения, съдът счита, че процесния договор е недействителен. В чл.23 от ЗПК е предвидено, че когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ето защо следва да се приеме, че предявения установителен иск е неоснователен по отношение на търсените от ищеца суми извън получената чиста заемна сума, от която следва да се приспаднат и платените вноски като погасена главница.

От приетата по делото експертиза е видно, че постъпилите суми за погасяване на кредита са в общ размер 5228.38 лева, а усвоената главница – 4804.90 лева, от което следва, че претенцията като неоснователна следва да бъде отхвърлена изцяло.

По разноските:

Съгласно т.12 от ТР №4/18.06.2014г. по ТД №4/2013г. на ОСГТК, съдът който разглежда установителния иск, следва да се произнесе за дължимостта на разноските, направени и в заповедното производство, като разпредели отговорността за разноските, както в исковото, така и в заповедното производство.

Предвид изхода на спора, в тежест на ищеца са направените от ответника разноски в двете производства. В случая се претендира възнаграждение за процесуално представителство. От представените по заповедното и исково производства договори за правна помощ и съдействие е видно, че на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗА, услугите са предоставени безплатно от адвоката на клиента. При осъществяване безплатна адвокатска защита, възнаграждението се присъжда със съдебното решение по реда на чл.38, ал.2 ЗА – в полза на адвоката. Съобразявайки фактическата и правна сложност на делото, извършените процесуални действия и нормата на чл.7, ал.2, т.2 от Наредба №1/09.07.2004г. (в редакцията ѝ към датата на сключване на договора за правна защита и съдействие), съдът определя възнаграждение за процесуално представителство по ГД №4099/2023г. в размер на 517.80 лева, платимо от ответника на адвокат К. И. Б..

Посочените в Наредба №1/09.07.2004г. размери на адвокатски възнаграждения могат да служат като ориентир при определяне служебно размера на възнаграждение за

процесуално представителство, но не са обвързващи съда. Тези размери, подлежат на преценка от съда с оглед цената на предоставените услуги, като от значение следва да са видът на спора, интересът видът и количеството извършена работа и преди всичко фактическата и правна сложност на делото (в този смисъл Определение №50015/16.02.2024г. по ТД №1908/2022г. на ВКС, I т.о.). Настоящият състав счита, че в полза на адвокат К. Б. следва да се присъди адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна правна помощ на длъжника в заповедното производство в размер под минималния по наредбата. За определянето му съдът съобрази, че правната помощ е само за депозиране възражение по чл.414 ГПК при материален интерес 2177 лева, поради което следва да се присъди възнаграждение за процесуално представителство в размер на 200 лева.

Мотивиран така, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ, като неоснователен, предявения от „Юробанк България“ АД, ЕИК 000694749 със седалище и адрес на управление: гр.София, район „Витоша“, ул.“Околовръстен път“№260, представлявано от Д.Б.Ш – изпълнителен директор и М.В. - прокурист срещу Е. Т. Д., ЕГН ***** с адрес: гр.Русе, ж.к.“Ч““, ул.“Р. И.“ №..., бл....., вх....,ет...., ап..... иск с правно основание чл.422 ГПК, за признаване установено, че ответникът дължи на ищеца сумите: 1089.40 лева – главница по Договор за издаване на кредитна карта №VC267531/03.04.2018г., ведно със законната лихва, считано от 23.12.2022г. до окончателното ѝ изплащане; 415.30 лева – възнаградителна лихва за периода 29.12.2020г. – 13.10.2022г.; 166.06 лева – обезщетение за забава за периода 29.12.2020г. – 12.12.2022г.; 310.98 лева – такси за периода 03.04.2020г. – 07.04.2022г.; 136.21 лева – застраховки за периода 28.04.2020г. – 28.05.2021г.; 60 лева – обезщетение за уведомяване за периода 18.10.2022г. – 12.12.2022г.; 43.56 лева – заплатена държавна такса и 490.98 лева – адвокатско възнаграждение, предмет на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК №3174/29.12.2022г., издадена по ЧГД №6601/2022г. по описа на РРС.

ОСЪЖДА „Юробанк България“ АД, ЕИК 000694749 да заплати на адвокат К. И. Б. сумите: **517.80 лева** – възнаграждение за процесуално представителство по гражданско дело №4099/2023г. по описа на РРС и **200 лева** – възнаграждение за процесуално представителство по ЧГД №6601/2022г. по описа на РРС.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд – гр.Русе в двуседмичен срок от съобщаването на страните.

Съдия при Районен съд – Русе: _____